

Potres 15. julija 1897 pri Ljubljani

15. julija 1897 sedem minut pred sedmo uro zjutraj po lokalnem času (oziroma 05:53 po UTC), dobri dve leti po velikonočnem potresu, ki je 14. aprila leta 1895 dodobra razdejal Ljubljano, je mesto vnovič prizadel potres. Bil je dovolj močan, da je številnim prebivalcem znova pognal strah v kosti. Največjo intenziteto, VII EMS-98, je potres dosegel v središču Ljubljane.

Potres leta 1895 je pripomogel k natančnejšemu in uradno organiziranemu spremljanju naravnih pojavov na Slovenskem. Cesarsko-kraljevska akademija znanosti je takoj po tem na Dunaju ustanovila Potresno komisijo, čigar naloga je bila organizirano zbiranje in znanstvena analiza podatkov o potresih v avstrijskem delu države. Že leta 1896 je komisija objavila vabilo za sodelovanje pri tej aktivnosti, in začelo se je zbiranje nainstrumentalnih (makroseimičnih) podatkov za območje današnje Slovenije. Prva potresna opazovalnica je začela s delovanjem septembra 1897 v Ljubljani.

Pri vrednotenju poškodb, ki jih je ta potres povzročil v Ljubljani, se moramo zavedati, da je bila marsikatera hiša, ki jo je pred tem poškodoval potres leta 1895, obnovljena, vendar ne dovolj skrbno. Obstajajo podatki, da so škodo utrpeli tudi nove stavbe, toda poškodovane so bile zlasti starejše hiše. Poročila omenjajo tudi nekaj porušitev zunanjih sten, kot je bil primer na Kolodvorski ulici 8. Tu se je podrl stranski zid, tako da se je videlo v notranjost stanovanja.

Največ opisov omenja poškodbe na cerkvah. Na uršulinski cerkvi na Kongresnem trgu je popolnoma zvilo križ na stolpu, cerkev je razpokala, na frančiškanski cerkvi na Prešernovem trgu je zvilo strelovode in angele na strehi, s trnovske cerkve je padel novi kamniti križ.

Poškodbe niso bile samo v središču Ljubljane. Razen v takratnih predmestjih (Glince, Vič, Polje, Šentvid, Črnuče, Sostro, Kozarje, Ježica itn.) so bile poškodovane hiše tudi v Škofji Loki, Šmarju-Sap, Brezovici pri Ljubljani, Dobrovi, Logatcu, Mozirju in številnih drugih krajih.

Od hidrogeoloških zanimivosti, ki so jih posredovali opazovalci, omenjamo opis iz Guncelj (takratne vasi pri Ljubljani), kjer so vaščani opazili, da se je voda v izviru obarvala, kar se tam ni zgodilo od potresa leta 1895.

— (Potres.) Prebivalstvo se je skoro popolnoma pomirilo, največ ker se od včeraj ni pričakilo noben nov suhek. Kakor vse kaže, je škoda dosti znatnejša nego se je iz začetka mislilo. Potres je podrl nad 150 dimnikov, in strokovnjaki sodijo, da bo poprava vseh nastalih poškodb veljala blizu jednega milijona gold. Čudno je, da so tudi popolnoma nove zgradbe relativno mnogo trpele. Bore malo je hiš, kjer bi ne bil razpokal omet in bi slikarije in tapete ne bile pokvarjene; pri mnogih hišah pa bo treba znatnih poprav. Razen včeraj navedenih poslopij je poškodovana tudi dež. bolnica in mnogo drugih privatnih zgradb.

O potresu so poročali številni časopisi; na sliki je del enega izmed člankov v časopisu Slovenski narod (hrani dLib).

Več o tem potresu lahko preberete v publikaciji [Potresi v letu 1997](#).